Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. spalio 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos — Direktyva 2002/20/EB — 13 straipsnis — Mokestis už teisę įrengti įrenginius — Taikymo sritis — Komunos teisės aktai, kuriais nustatomas mokestis judriojo telefono ryšio bokštų ir stiebų savininkams“

Byloje C-346/13

dėl *cour d'appel de Mons* (Belgija) 2013 m. birželio 7 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. birželio 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ville de Mons

prieš

Base Company SA, anksčiau – *KPN Group Belgium SA*,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (pranešėjas) ir C. G. Fernlund,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. gegužės 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Ville de Mons*, atstovaujamo advokato N. Fortemps,

— *Base Company SA*, anksčiau – KPN SA, atstovaujamos advokatų A. Verheyden, S. Champagne ir M. Derijke,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J. Van Holm, padedamos advokato J. Bourtembourg,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J. Hottiaux ir L. Nicolae,

susipažinęs su 2015 m. liepos 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų Direktyva) (OL L 108, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 337) 13 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Base Company SA*, anksčiau – *KPN Group Belgium SA* (toliau – *Base Company*), ir Monso miesto ginčą dėl mokesčio už minėto miesto teritorijoje įrengtus judriojo telefono ryšio bokštus ir stiebus.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Leidimų direktyvos 1 straipsnio „Tikslas ir taikymo sritis“ 2 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma leidimams teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punkte pateiktas toks apibrėžimas:

„a) „bendrasis leidimas“ – pagal šią direktyvą valstybių narių sukurta teisinė sistema, užtikrinanti teises teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas ir nustatanti sektoriui specifinius įpareigojimus, kurie gali būti taikomi visiems ar tik tam tikro tipo elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms.“

5 Minėtos direktyvos 13 straipsnis „Mokesčiai už naudojimo teises ir teises įrengti įrenginius“ suformuluotas taip:

„Valstybės narės gali leisti atitinkamai institucijai taikyti tokius mokesčius už radijo dažnių ar numerių naudojimą ar teises įrengti įrenginius ant valstybinės ar privačios nuosavybės, virš jos ar po ja, kurie atitinka būtinybę užtikrinti tokių išteklių optimalų naudojimą. Valstybės narės užtikrina, kad tokie mokesčiai būtų objektyviai pagrįsti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir proporcingi savo paskirčiai, ir atsižvelgia į [2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų Direktyva) (OL L 108, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 349)] 8 straipsnio tikslus.“

Belgijos teisė

6 2007 m. kovo 5 d. Monso miesto komunos taryba priėmė nutarimą dėl mokesčio už judriojo telefono ryšio bokštus ir stiebus (toliau – nutarimas dėl mokesčio); šis mokestis taikomas 2007 m. ir vėlesniems mokestiniams laikotarpiams.

7 Nutarimo dėl mokesčio 1 straipsnyje „Mokesčio objektas“ nustatyta, kad minėtas mokestis taikomas „per mokestinį laikotarpį atskiroje vietoje esantiems ryšio bokštams arba tam tikro dydžio stiebams, kurie skirti tvirtinti įvairių rūšių antenoms, būtinoms, kad gerai veiktų judriojo ryšio tinklas, kurios negalėjo būti pastatytos egzistuojančiose vietose (stogas, bažnyčia ir t. t.)“.

8 Minėto nutarimo dėl mokesčio 3 straipsnio „Mokesčio mokėtojai“ pirmoje pastraipoje numatyta, kad šį mokestį moka „visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie yra [šio nutarimo dėl mokesčio] 1 straipsnyje nurodyto turto savininkai“.

9 Nutarimo dėl mokesčio 4 straipsnyje „Mokesčio tarifas“ nustatyta, kad mokestis už judriojo telefono ryšio bokštą ar stiebą, dėl kurio kilo ginčas pagrindinėje byloje, yra 2 500 EUR.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

10 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad *Base Company* yra viešojo telekomunikacijų tinklo operatorė ir todėl ji yra bokštų, ant kurių tvirtinamos judriojo telefono ryšio antenos Monso miesto teritorijoje, tinklo savininkė ir eksploatuotoja.

11 Vadovaudamosi nutarimu dėl mokesčio, Monso miesto valdžios institucijos priėmė tris pranešimus apie mokėtiną mokestį, kuriuose buvo nustatyta, kad *Base Company* turi sumokėti iš viso 7 500 EUR dydžio mokesčio, dėl kurio kilo ginčas pagrindinėje byloje, sumą už 2008 mokestinius metus. Šie pranešimai apie mokėtiną mokestį buvo apskųsti Monso miesto komunos tarybai. Kadangi skundai buvo atmesti, šie pranešimai buvo apskųsti *tribunal de première instance de Mons* (Monso pirmosios instancijos teismas (Belgija)), o šis juos panaikino. Monso miestas dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Šiam teismui kilo abejonių dėl Leidimų direktyvos 13 straipsnio taikymo pagrindinėje byloje.

12 Šiomis aplinkybėmis *cour d'appel de Mons* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal [Leidimų] direktyvos 13 straipsnį draudžiama teritoriniams vienetams dėl biudžetinių arba kitų priežasčių apmokestinti telekomunikacijų operatorių ekonominę veiklą, kuri pasireiškia šiai veiklai skirtų [judriojo telefono ryšio] bokštų, stiebų arba antenų buvimu jų teritorijoje?“

Dėl prejudicinio klausimo

13 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Leidimų direktyvos 13 straipsnis aiškintinas taip, kad juo draudžiama tai, jog toks mokestis, kaip tas, dėl kurio kilo ginčas pagrindinėje byloje, būtų taikomas atskiroje vietoje esančių konstrukcijų, kaip antai ryšio bokštų arba stiebų, skirtų tvirtinti judriojo ryšio tinklui veikti būtinoms antenoms, kurios negalėjo būti pastatytos egzistuojančiose vietose, savininkams.

14 Pirmiausia primintina, kad pagal Leidimų direktyvos 1 straipsnio 2 dalį ši direktyva taikoma leidimams teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas (Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 35 punktas).

15 Šioje direktyvoje numatytos ne tik taisyklės, susijusios su bendrųjų leidimų išdavimo procedūromis ar mokesčiais už radijo dažnių ar numerių naudojimą ir tokių leidimų turiniu, bet ir nuostatos, susijusios su dėl šių procedūrų atsirandančių piniginių prievolių, kurių valstybės narės gali nustatyti elektroninių ryšių paslaugų sektoriuje veikiančioms įmonėms, pobūdžiu ar netgi apimtimi (Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 29 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

16 Taigi, kaip matyti iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, pagal Leidimų direktyvą valstybės narės gali rinkti tik tuos su elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimu susijusius mokesčius ar rinkliavas, kurie numatyti šioje direktyvoje (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Vodafone España ir France Telecom España*, C-55/11, C-57/11 ir C-58/11, EU:C:2012:446, 28 ir 29 punktus ir Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149 30 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

17 Darytina išvada, jog, kaip iš esmės nurodė generalinis advokatas savo išvados 33–36 punktuose, tam, kad Leidimų direktyvos nuostatos būtų taikomos tokiam mokesčiui, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pareiga mokėti šį mokestį turi būti susijusi su bendrojo leidimo, kuriuo pagal Leidimų direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktą užtikrinama teisė teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas,

išdavimo procedūra (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-485/11, EU:C:2013:427, 30, 31 ir 34 punktus; Sprendimo *Vodafone Malta ir Mobisle Communications*, C-71/12, EU:C:2013:431, 24 ir 25 punktus ir Sprendimo *Fratelli De Pra ir SAIV*, C-416/14, EU:C:2015:617, 41 punktą).

18 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas dėl Leidimų direktyvos 13 straipsnio, su kuriuo susijęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas nagrinėjamoje byloje, jau priminė, kad šioje nuostatoje nurodyti ne visi mokesčiai, taikomi infrastruktūrai, kuri reikalinga elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms teikti (Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 34 punktas).

19 Iš tiesų, šiuo straipsniu reglamentuojama apmokestinimo mokesčiais už teises naudoti radijo dažnius ar numerius arba teises įrengti įrenginius ant valstybinės ar privačios nuosavybės ar po ja tvarka (Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 31 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

20 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamą mokestį „moka visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie yra <...> turto savininkai“, t. y. „<...> atskiroje vietoje esantys ryšio bokštai arba tam tikro dydžio stiebai, kurie skirti tvirtinti įvairių rūšių antenoms, būtinoms, kad gerai veiktų judriojo ryšio tinklas, kurios negalėjo būti pastatytos egzistuojančiose vietose (stogas, bažnyčia ir t. t.)“.

21 Pagal Teisingumo Teismo praktiką Leidimų direktyvos 13 straipsnyje vartojami terminai „įrenginiai“ ir „įrengimas“ reiškia atitinkamai fizinę infrastruktūrą, kuri leidžia teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, ir jos fizinį įrengimą ant atitinkamos valstybinės ar privačios nuosavybės (Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

22 Taigi, nors pagrindinėje byloje nagrinėjamas mokestis taikomas ryšio bokštų ir stiebų, kurie skirti tvirtinti antenoms, būtinoms judriojo ryšio tinklui gerai veikti ir kurie sudaro fizinę infrastruktūrą, kuri leidžia teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, savininkams, negalima daryti išvados, kad minėtas mokestis turėtų mokesčio, kuriuo už teisę įrengti įrenginius apmokestinamos elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikiančios įmonės, požymių.

23 Be to, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų, negalima konstatuoti, kad pareiga mokėti šį mokestį, kuriuo apmokestinami visi ryšio bokštų ir stiebų savininkai, neatsižvelgiant į tai, ar jiems išduotas leidimas pagal Leidimų direktyvą, yra susijusi su bendrojo leidimo, kuriuo įmonėms suteikiama teisė teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, išdavimo procedūra; tai vis dėlto turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

24 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Leidimų direktyvos 13 straipsnis aiškintinas taip, kad juo nedraudžiama tai, jog toks mokestis, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, būtų taikomas atskiroje vietoje esančių konstrukcijų, kaip antai ryšio bokštų arba stiebų, skirtų tvirtinti judriojo ryšio tinklui veikti būtinoms antenoms, kurios negalėjo būti pastatytos egzistuojančiose vietose, savininkams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

25 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų Direktyva) 13 straipsnis aiškintinas taip, kad juo nedraudžiama tai, jog toks mokestis, kaip tas, dėl kurio kilo ginčas pagrindinėje byloje, būtų taikomas atskiroje vietoje esančių konstrukcijų, kaip antai ryšio bokštų arba stiebų, skirtų tvirtinti judriojo ryšio tinklui veikti būtinoms antenoms, kurios negalėjo būti pastatytos egzistuojančiose vietose, savininkams.

Parašai.